

Prins van Oeganda

Ik zit in mijn rolstoel in de woonkamer. Behalve de Afrikaanse muziek die zachtjes speelt op de achtergrond is het helemaal stil in huis. Ik staar naar mijn lievelingsschilderij aan de muur. Het is een schilderij uit Oeganda, het land waar ik geboren ben. Het verbeeldt het oerwoud bij zonsondergang, als alle dieren tot leven komen. De oranje gloed van de ondergaande zon kleurt de vochtige bladeren van de oneindig veel bomen en planten. Tussen een paar bomen door kun je het glinsteren van een meertje zien waar een hert staat te drinken. Het lijkt op de plek waar de grens tussen Oeganda en Kenia onzichtbaar is door de ongerepte natuur. Ik ruik weer de geur van vochtig hout na de regentijd.

Met mijn schetsboek op schoot zit ik op een omgevallen boomstam in het Oerwoud. Naast mij staat mijn schooltas. Eigenlijk hoor ik op school te zitten, maar vandaag had ik geen zin. Iedereen maakt zich zorgen over de aangekondigde oorlog en omdat mijn vader de Koning van Toro is willen ze van mij weten wat zijn plannen zijn. Hoe kan ik dat nou weten? Ik schets de bomen en de planten om me heen en kleur ze in met alle kleuren die ik heb. Ik zie voor me hoe Adam en Eva door het paradijs, nog mooier dan dit oerwoud, liepen, zoals de juf vorige week op school vertelde.

Plotseling merk ik dat de zon al begint de zakken. Is het al zo laat? Vlug stop ik mijn tekenspullen in mijn tas en ren ik naar huis. Voor het huis zie ik mijn broers staan in legeruniform. Ook bij andere mensen zie ik jongens in legeruniformen afscheid nemen van hun ouders en plotseling snap ik wat er aan de hand is: de oorlog is begonnen. Snel loop ik door, om ook afscheid te kunnen nemen van mijn broers. Mijn vader staat met een oudere man in uniform te praten. Ze kijken allebei bezorgt. Logisch want ook al heeft mijn vader alle mannen vanaf veertien jaar opgeroepen om mee te vechten, toch maakt het kleine Toro weinig kans tegen het machtige Boeganda.

Daar vertrekken mijn broers. Dapper stappen ze samen met vele andere zonen, vaders en broers het slagveld tegemoet. Mijn vader ploft met een zucht neer op zijn stoel. Hij kijkt verdrietig. Mijn vader zo depressief te zien maakt me bang. Tot vandaag was hij juist altijd de optimist geweest. Terwijl iedereen zich al neergelegd had bij de macht van de Britten, had hij zijn volk steeds weer opgepept. Steeds weer zei hij: morgen zijn ze weg. En vijf jaar geleden had hij op een dag gelijk. De Britten vertrokken en Oeganda werd een republiek met vier heersende koninkrijken. Natuurlijk speel ik niet met kinderen uit Bunyoro, Ankole en Boeganda, maar we konden prima naast elkaar leven. - Net zoals de boeren die koffie verkopen op de markt elkaar niet kunnen uitstaan, maar toch zonder ruzie naast elkaar in een kraampje staan. - Tot iemand zes dagen geleden de koninkrijken van Oeganda afschafte en elk koninkrijk zich klaarmaakte om te strijden voor de macht over het land Oeganda.

Mijn moeder was ondertussen begonnen met het inpakken van onze spullen. We moeten onderduiken, want mijn vader is de prooi van de oorlog, de roos bij het overwinnen van het koninkrijk Toro. Ik help mijn moeder en zussen en doe mijn eigen spullen in mijn rugtas. Ik stop er wat drinken en eten bij en zet het klaar bij de deur. "Waarom stop je eten en drinken in je koffer, Simon?", vraagt mijn moeder hoofdschuddend. "Omdat ik het Oerwoud in vlucht", antwoord ik. Mijn moeder lacht spottend. Ze gelooft me niet, maar ik wil niets anders dan deze verrotte oorlog overleven zodat ik later als ik groot ben en het land weer veilig is, terug kan keren en kan strijden voor recht en vrede voor iedereen in mijn vaderland. Ook al ben ik pas twaalf.

Drie dagen gingen er voorbij. Mijn moeder is nog steeds bezig met spullen inpakken als ineens het luchtalarm afgaat. Zo snel hadden we de aanval op Toro niet verwacht. Iedereen is in paniek. Mijn ouders en zussen rennen allemaal door elkaar opzoek naar de laatste spullen,

terwijl ik rustig naar mijn tas bij de deur loop. Ik gooi de tas over mijn schouders, geef mijn ouders en zussen snel een kus en vertrek voordat ze iets kunnen zeggen. De weg die ik drie dagen geleden stiekem was gelopen om niet naar school te gaan, ren ik nu weer af naar mijn lievelingsplek; het oerwoud.

Terwijl ik de heuvel op ren hoorde ik achter me een oorverdovende knal. Onder me voel ik de grond trillen. Ik kijk achterom en zie van de plek waar ons huis ongeveer stond een grote zwarte wolk naar boven gaan. Ik slik en dwing mezelf om door te rennen. Ik mag nu alleen maar denken aan waar ik heen ga: Kenia. Kenia, mijn beloofde land.

Na twee dagen lopen, kom ik aan op een open plek. Ik ben dieper in het oerwoud dan dat ik ooit ben geweest. Op de open plek staan een heleboel hutjes. Ik ben opgelucht eindelijk weer mensen te zien. Een groep van ongeveer vijftig vrouwen hebben blijkbaar hetzelfde plan als ik. Moe laat ik me bij een kampvuur op de grond vallen en gelijk komt een vrouw, die me vaag bekend voorkomt, op me afgelopen. Ze herkent me als de zoon van de koning. Ze gaat naast me zitten, trekt me dicht tegen haar aan en fluistert zacht in mijn oor: "Wees niet bang kleine prins. Je vader is de sterkste koning van het land. Hij redt het wel". 'Kleine prins'? Ik ben al twaalf! Maar dat zeg ik niet. Ik ben zo dankbaar dat ik niet meer alleen ben. Samen met de vrouwen wil ik in het oerwoud wachten op vrede.

Zo gingen dagen, weken en maanden voorbij. Inmiddels ben ik al aardig gewend aan het leven in het vluchtelingenkamp in het oerwoud. De warmte van de zon en het gezang van miljoenen vrolijke vogeltjes maakt me wakker. Het is een mooie dag. Enthousiast wil ik uit bed springen, maar dat gaat niet. Ik zak direct door mijn rechterbeen heen. Ik probeer op te staan, maar met het verlamde gevoel in mijn been, gaat dat opeens veel moeilijker. Een zuster in het kamp onderzoekt me en concludeert dat ik polio heb. Ik schrik. Op straat heb ik weleens arme kinderen gezien die zich kruipend verplaatsten, omdat ze niet meer konden lopen. Volgens mijn moeder hadden zij polio gekregen omdat ze vies waren. Ik mocht van haar die kinderen niet helpen, want ze waren besmettelijk.

Ik wil dat niemand merkt dat ik polio heb en dapper verberg ik de steeds erger wordende verlamming in mijn been. Na een tijdje verdwijnt langzaam ook de kracht uit mijn andere been en kan ik niet meer meespelen met leeftijdgenoten. Iedereen in het kamp ontwijkt me. Ik ben opgelucht als er eindelijk weer een vrouw naar me toe komt om met me te praten. Maar ze komt niet even gezellig praten, ze heeft een vervelende mededeling: "Je moet hier weg. Je bent een gevaar voor ons, ga terug of ga verder, maar blijf niet bij ons."

Ik wil niet terug, te bang voor de confrontatie met mijn geboortestad en te bang om doodgeschoten te worden. Dus pak ik mijn rugtas weer in met eten en drinken en ga ik al kruipend verder richting Kenia. Volgens een vrouw uit mijn kamp is het nog drie hele dagen lopen, dat moet ik in een week kunnen redden. En zo begin ik aan een lange tocht. Met mijn armen trek ik mezelf naar voren op weg naar mijn beloofde land. Weg uit het oerwoud.

Het oerwoud op de kleurrijke schilderij in mijn moderne huis in Nederland. Ik staar ernaar vanuit mijn rolstoel en verlang terug naar de schoonheid van die plek. De plek waar ik droomde over Gods paradijs. De plek waar ik wachtte op het goede moment om terug te gaan naar mijn vaderland zodat ik kon strijden voor recht en vrede voor iedereen. De plek die me al mijn krachten afnam en mij klein en kwetsbaar maakte. Zo zit ik nu hier als prins van Oeganda zonder land en zonder wortels. Een rolstoel is mijn troon.